

ประเพณีสงกรานต์ ภาคใต้

รองศาสตราจารย์วิมล คำศรี

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ประเพณีสงกรานต์ คือ การณ์อย่างไร

โดยองค์รวมประเพณีสงกรานต์ เป็นประเพณีสำคัญของชาติไทยประเพณีหนึ่ง ซึ่งมีมาช้านาน พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงกล่าวถึงกำหนดเวลาการจัดพระราชพิธีสงกรานต์ไว้ในหนังสือพระราชพิธีสิบสองเดือนว่า

“...เวลาพระอาทิตย์กลับมาตรงศรีระเป็นเวลาสงกรานต์ เพราะฉะนั้นสงกรานต์จึงได้เลื่อนเข้ามาอยู่ในเดือนห้าหรือเดือนหก ไม่เร็วกว่าเดือน ๕ ขึ้น ๔ ค่ำ ไม่เกินกว่าเดือน ๖ ขึ้น ๔ ค่ำ ออกไป สงกรานต์คงอยู่ในระหว่างเดือนหนึ่งนั้น...”

แต่ปัจจุบันนี้ได้กำหนดวันสงกรานต์ขึ้นเป็นการตายตัวลงไปคือถือเอาวันที่ ๑๓ - ๑๔ - ๑๕ เมษายน ของทุกปีเป็นวันสงกรานต์

การณํสำคัญในประเพณีนี้ คือ กรรมวิธีที่หลากหลาย ซึ่งบรรพชนและลูกหลานไทยได้สร้างสรรค์สิ่งเสริม เพื่อเฉลิมฉลองปีใหม่อไทยให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของปวงชนชาวไทยต่างยุคต่างสมัย ต่างเขตภูมิศาสตร์ ธรรมชาติ และวัฒนธรรมตลอดมา ตั้งแต่อดีตกระทั่งปัจจุบัน การณํที่เป็นแกนกลางสำคัญซึ่งปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรมอยู่ทั่วทุกภูมิภาค ก็คือ กิจกรรมของชุมชนและสังคมที่ทุกเพศ ทุกวัย และต่างฐานะสามารถสมัครสมานในงานเทศกาลนี้ แสดงออกด้วยความพร้อมเพรียงในการเตรียมทำความสะอาดบ้านเรือน วัด ความพร้อมใจในการทำบุญให้ทาน เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว เป็นการแสดงความกตัญญูตถเวทิตาต่อบรรพบุรุษและบุพการี การสงฆ์น้ำพระ รดน้ำขอพรผู้ใหญ่ การเล่นรื่นเริง เช่น การเล่นพื้นบ้านพื้นเมืองต่าง ๆ และสิ่งที่เป็นการเล่น ซึ่งแสดงถึงเอกลักษณ์ของเทศกาลนี้คือ การเล่นสาดน้ำของหนุ่มสาวและเด็ก ด้วยน้ำใจไมตรี สภาพการณ์ ดังกล่าวนี้นำไปสู่ความเกื้อกูลผูกพัน ด้วยสายใยของวัฒนธรรมที่เป็นมรดกเก่าแก่ของไทยเรา

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงการต่าง ๆ โดยจำเพาะเจาะจงในแต่ละเขตภูมิศาสตร์ของประเทศไทยแล้วย่อมมองเห็นเอกลักษณ์ของการปฏิบัติได้ระดับหนึ่ง ในที่นี้จะได้นำเสนอแนวปฏิบัติประเพณีสงกรานต์ในเขตภูมิภาคใต้ของประเทศไทย แต่พอสังเขปในลำดับต่อไป

รูปลักษณะของการปฏิบัติ

ประเพณีสงกรานต์ ภาคใต้

ภาพรวมโดยทั่วไป การปฏิบัติประเพณีสงกรานต์ ภาคใต้ ในวันที่ ๑๓ ๑๔ และ ๑๕ เมษายน เป็นดังนี้

วันที่ ๑๓ เมษายน อันเป็นวันมหาสงกรานต์นั้น ชาวใต้เรียกว่า “วันเจ้าเมืองเก่า” หรือ “วันส่งเจ้าเมืองเก่า” วันที่ ๑๔ เมษายนอันเป็นวันเนา ชาวใต้เรียกว่า “วันว่าง” วันเนาหมายถึงวันที่พระอาทิตย์โคจรอยู่ระหว่างสองราศี คือ ราศีมีนและเมษ วันเนาเป็นวันถัดจากวันมหาสงกรานต์ และหน้าวันเถลิงศกจุลศักราช) และวันที่ ๑๕ เมษายน อันเป็นวันพญาวัน หรือ วันเถลิงศก ชาวใต้เรียกว่า “วันเจ้าเมืองใหม่” หรือ “วันรับเจ้าเมืองใหม่”

ในวันมหาสงกรานต์ คือวันที่ ๑๓ เมษายน ซึ่งชาวใต้เรียกว่า วันเจ้าเมืองเก่า หรือวันส่งเจ้าเมืองเก่า นั้น เชื่อกันว่า เมื่อถึงวันนี้เทวดาผู้ทำหน้าที่รักษาดวงชะตาบ้านเมืองและไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินจำเป็นต้องละทิ้งบ้านเมืองที่ตนคุ้มครองรักษาอยู่ เพราะต้องกลับไปชุมนุมโดยพร้อมเพรียงกันบนสวรรค์จึงได้เรียกว่า วันเจ้าเมืองเก่าหรือวันส่งเจ้าเมืองเก่า

ในวันนี้ชาวใต้จึงพร้อมใจกันทำความสะอาดเคลสสถานบ้านช่อง เครื่องใช้ไม้สอย เครื่องประดับ เครื่องแต่งกาย และ ทำความสะอาดร่างกาย หากบ้านเรือนหรือเครื่องใช้ชำรุดเสียหายก็ซ่อมแซมตกแต่งให้สวยงามขึ้น หากรู้ตัวว่าในปีที่ผ่านมาตนมีความเดือดเนื้อร้อนใจมีทุกข์โศกโรคภัยอยู่เสมอมาก็มักจะทำพิธีสะเดาะเคราะห์เสีย ให้เคราะห์กรรมทุกข์โศกโรคภัยทั้งหลายเหล่านั้นลอยตามไปกับเจ้าเมืองคนเก่าเสียให้สิ้น เรียกพิธีสะเดาะเคราะห์นี้ว่า ลอยเคราะห์ หรือ ลอยแพ

การลอยเคราะห์กระทำกันอย่างง่าย ๆ คือ เอาหยวกกล้วยมาตัดเป็นท่อนๆ แล้วทำแพโดยใช้ไม้เสียบ แล้วเอากระทงที่ใส่อาหารต่างๆ หมาก

พลู รูปเทียนดอกไม้มาวางบนแพ ปักธงรอบ ๆ แพ่นั้น บางคนก็ตัดผมตัดเล็บและใส่สวดคล้องไปในแพ จากนั้นก็เอาเพลงลอยในน้ำอธิษฐานให้เคราะห์กรรมทั้งหลายที่ตนประสบปีก่อนลอยไปกับกระแสน้ำ เพื่อให้เจ้าเมืองเก่ารับเอาไปเสียด้วย และขอความสวัสดิ์จึงได้มาหาตนและครอบครัวตลอดปีใหม่ นอกจากนี้ยังนิยมฝากเคราะห์ไปกับสัตว์ชนิดต่าง ๆ โดยการจับสัตว์มาประพรมเครื่องหอมแล้วอธิษฐานฝากเคราะห์แล้วปล่อยสัตว์ไป

ในวันนี้ชาวใต้จะทำพิธีสักการะบูชาและสร้างน้ำพระพุทธรูปสำคัญ เช่น ชาวนครศรีธรรมราชจะทำพิธีแห่พระพุทธสิงห์ อันเป็นพระพุทธรูปคู่เมือง โดยการอัญเชิญจากหอพระพุทธสิงห์ซึ่งอยู่บริเวณศาลากลางจังหวัด ขึ้นบุษบกที่ประดับประดาอย่างสวยแหม่นไปตามถนนสายต่าง ๆ ทั้งตัวเมือง โดยมีเทพีสงกรานต์และขบวนแห่ที่พร้อมไปด้วยฆ้องทิวและดนตรีประเภทต่างๆ ร่วมขบวนด้วย เมื่อแห่แห่นจนทั่วแล้วก็อัญเชิญพระพุทธสิงห์ไปประดิษฐานที่สนามหน้าเมือง เพื่อให้ประชาชนได้สักการะบูชาสร้างน้ำประจําปีเพื่อเป็นสิริมงคลแก่บ้านเมืองและประชาชนสืบไป

วันที่ ๑๔ เมษายน ตามความเชื่อแต่เดิมมีมาว่า วันนี้เป็นวันที่เทวดาที่จากเมืองต่างๆ ไปตั้งแต่วันที่ ๑๓ เมษายน จะสถิตอยู่บนสวรรค์โดยพร้อมเพรียงกันหมด เป็นอันว่าทางโลกมนุษย์ก็จะไม่มีเทวดาเหลืออยู่เลย จึงเป็นวันว่างหรือปราศจากเทวดา เรียกวันนี้ว่า “วันว่าง” ในวันนี้เทวดาจากเมืองต่างๆ ก็จะเข้าประชุมเทวสมาคมเพื่อรายงานผลงานและความเป็นไปในรอบปีของเมืองที่ตนลงมารักษาอยู่ว่าประชาชนทุกข้ออย่างไรบ้าง ประชาชนทำความดีความชั่วอย่างไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อเทวสมาคมจะได้พิจารณาจัดทุกข์โศกโรคภัยให้หมดไปจากมนุษย์โลก และท้ายที่สุดเทวสมาคมก็จะพิจารณาโยกย้ายเทวดาผู้รักษาเมืองโดยสับเปลี่ยนที่ต้องไปรักษาถิ่นเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ครั้นเลิกประชุมแล้วเทวดาทั้งหมดก็ร่วมสังสรรค์สนุกสนานกันในวันนั้นมีการขับกล่อมและการรื่นเริงต่างๆครบถ้วน

ในวันนี้ชาวใต้ยุติกิจการงานอาชีพทุกอย่าง เพราะถือว่าวันนี้ไม่มีเทวดาคู่มครองรักษาทุกสิ่งทุกอย่างในโลก ทุกสิ่งทุกอย่างจึงอยู่ในสภาพที่ว่างสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆเก็บหมด สากและครกที่ตำข้าวก็แช่น้ำเพื่อจะได้พักผ่อนอย่างสบาย บางคราว

ก็เอาผ้าสีต่างๆ กับหมากคำหนึ่งมาผูกติดไว้กับเสา แล้วแข่งขันครบ ๓ วัน จึงจะนำมาใช้อีก ประชาชนส่วนใหญ่จะพากันไปวัดในวันนี้ ต่างนำภัตตาหารและเครื่องนมัสการต่างๆ ไปทำบุญที่วัด ไปสักการะและสรงน้ำพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ เช่น พระพุทธรูปสิงห์คีที่สนามหน้าเมืองนครศรีธรรมราช และนิยมรอนรับน้ำจากการสรงพระนี้ไปใช้ในกิจอันเป็นมงคลที่บ้านต่อไป เป็นต้น

ถัดจากนั้นก็จะมีอาหารเครื่องใช้และเครื่องบูชาไปแสดงความเคารพผู้หลักผู้ใหญ่ ญาติผู้ใหญ่และพระสงฆ์ที่ตนเคารพ และถือโอกาสขอพรน้ำเสียดด้วย เป็นการแสดงออกถึงความกตัญญู กตเวทิตะโดยแท้

ในวันนี้ทั่วทั้งเมืองจะมีการเล่นอย่างสนุกสนานเป็นที่สุด ทั้งเด็กผู้ใหญ่และผู้เฒ่าจะร่วมแสดงความรื่นเริงในการละเล่นอย่างเต็มที่ ในวันนี้จึงมีการละเล่นมากมายทั่วทุกหนทุกแห่งในเมืองได้ เช่น มโนราห์ หนังตะลุง เพลงบอก มอญซ่อนผ้า อุบลลูกไก่ ซักเย็บ สะบ้า จระเข้ฟาดหางหรือบวงแห่งเรียกว่า “ฟาดทิ้ง” ยับเสา เตย ปิดตาลักซ่อนวัวชน ชนไก่ และการเล่นเชื่อยาหงส์ เป็นต้น การเล่นทั้งหลายเหล่านี้รวมเรียกว่า “เล่นว่าง” .

วันที่ ๑๕ เมษายน อันเป็นวันสุดท้ายของประเพณีสงกรานต์ ซึ่งชาวใต้เรียก “วันเจ้าเมืองใหม่” หรือ “วันรับเจ้าเมืองใหม่” นั้น ตามความเชื่อแต่เดิมมาถือว่า วันนี้เทวดาซึ่งถูกย้ายไปประจำเมืองใหม่แล้วต่างก็รำล้าซึ่งกันและกันออกจากแดนสวรรค์ อันเป็นที่ชุมนุมกันในวันที่ ๑๓ และ ๑๔ เมษายน เสด็จกลับลงมายังมนุษยโลก เพื่อไปประจำรักษาเมืองที่ตนได้ย้ายไป เป็นอันว่าทุกเมืองก็จะได้เทวดาองค์ใหม่ไปดูแลรักษาตลอดปีใหม่ซึ่งเริ่มในวันนี้จึงได้เรียกวันนี้ว่า “วันเจ้าเมืองใหม่” หรือ “วันรับเจ้าเมืองใหม่”

ชาวใต้จะเตรียมตัวเพื่อการต้อนรับเทวดาเจ้าเมืององค์ใหม่ด้วยความยินดีเป็นอย่างยิ่ง ชาวเมืองจะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าและเครื่องตกแต่งใหม่ๆ อย่างสวยงาม แล้วรีบนำภัตตาหารไปทำบุญที่วัดตั้งแต่เช้า ร่วมกันทำขวัญข้าว ฯลฯ จากนั้นก็รดน้ำผู้หลักผู้ใหญ่ ญาติผู้ใหญ่ และพระสงฆ์ที่ยังตกค้างอยู่ไม่ได้ไปรดน้ำเมื่อวันว่าง

ในวันนี้หากว่าตระกูลใดมีเทือกเถาเหล่ากอมากก็จะทำพิธีรดน้ำผู้เฒ่าของตระกูล โดยการประกอบพิธีใหญ่ เรียกว่า “ขึ้นเบญจา” (หรือเขียนเป็น “ขึ้นบิญจา” ก็มี)

การขึ้นเบญจาเป็นประเพณีที่กระทำกันมานาน วิธีการก็คือลูกหลานผู้จัดพิธีขึ้นเบญจานิมนต์พระสงฆ์มาสวดพระปริตร เพื่อทำน้ำพระพุทธรูปมนต์ในที่ที่จัดพิธี ซึ่งส่วนใหญ่ก็มักจะเป็นที่บ้านของญาติผู้เฒ่าที่นั่นแหละ แล้วเอาน้ำพระพุทธรูปมนต์นั้นผสมกับน้ำธรรมดาในโอ่งใหญ่เติมน้ำธรรมดาลงไปตามต้องการ เติมของหอมนานาชนิดลงไป จากนั้นเครื่องญาติผู้อาวุโสที่สุดของตระกูลก็จะนั่งบนแท่นในโรงเบญจา ลูกหลานก็จะช่วยกันเอาน้ำที่เตรียมไว้ในโอ่ง มารดและจัดดูทั่วร่างกาย ขณะเดียวกันพระสงฆ์ก็จะสวดขยันโตให้พรด้วย พอเสร็จลูกหลานก็เปลี่ยนเสื้อผ้าใหม่ให้สุดท้ายผู้เฒ่าก็ให้พรลูกหลานที่มาประกอบพิธีในวันนี้ แล้วเครื่องญาติผู้อาวุโสถัดไปตามลำดับก็ขึ้นนั่งบนแท่นในโรงเบญจา แล้วจะเริ่มพิธีรดน้ำกันใหม่เช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนหมดเครื่องญาติอาวุโส

เท่าที่กล่าวมานี้เป็นรูปลักษณะของการปฏิบัติประเพณีสงกรานต์ เมื่อหลายทศวรรษที่ผ่านมา ในกาลปัจจุบันรูปลักษณะเหล่านี้ได้เปลี่ยนแปลงไป การณ์บางอย่างแทบไม่ปรากฏให้เห็น เช่น การลอยเคราะห์ การเก็บเครื่องใช้ต่างๆ เช่น การแช่ครกแช่เสา ฯลฯ ใช้นานถึง ๓ วัน การเล่นฟาดทิ้ง การเล่นเชื่อยาหงส์ การทำขวัญข้าว

ร่วมกัน และการขึ้นบัญชี เป็นต้น มูลเหตุสำคัญของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้สืบเนื่องมาจากวิถีชีวิตของประชาชนเปลี่ยนไป ด้วยเหตุปัจจัยนานาประการ เช่น การศึกษา ความเชื่อ การประกอบอาชีพและบริบทอื่นๆ ของสังคม เป็นต้น

รูปลักษณะใหม่ของการปฏิบัติประเพณีสงกรานต์ซึ่งเกิดขึ้นประมาณ ๒-๓ ทศวรรษที่ผ่านมา กระทั่งปัจจุบัน คือ การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเพณีสงกรานต์

ด้วยวัตถุประสงค์ที่เพิ่มเติมขึ้นมาเอง การณ์ต่างๆ อันเนื่องด้วยประเพณีสงกรานต์จึงเปลี่ยนไปจากเดิม ที่เคยเน้นคุณูปการด้านคุณค่าเป็นสำคัญ มาเป็นการเน้นคุณูปการทั้งด้านคุณค่าและมูลค่าควบคู่กัน

การณ์ต่างๆ ที่ปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรมในปัจจุบันจึงเป็นรูปลักษณะใหม่ที่ใช้ประเพณีสงกรานต์เป็นแกนกลางแล้วมีกิจกรรมหรือบริบทอื่นๆ เข้ามาเสริมตามนโยบายของแต่ละเมือง

ขอยกกรณีตัวอย่าง ประเพณีสงกรานต์เมืองนครศรีธรรมราชเป็นอุทาหรณ์ ดังนี้

กำหนดการ

มหาสงกรานต์เมืองนครศรีธรรมราช

วันที่ ๑๑ - ๑๕ เมษายน ๒๕๕๘

ณ สวนศรีธรรมมาโตกราช สนามหน้าเมือง หอพระอิศวร

วันที่ ๑๑-๑๕ เมษายน ๒๕๕๘

มหกรรมขนมพื้นบ้านอาหารพื้นเมือง

ณ สวนศรีธรรมมาโตกราช

๑๔.๐๐-๒๔.๐๐ น. มหกรรมขนมพื้นบ้าน อาหารพื้นเมือง

๑๖.๐๐-๑๘.๐๐ น. นั่งรถชมเมือง เล่าเรื่องลึกอร์

๑๘.๐๐-๒๔.๐๐ น. การละเล่น การแสดงบนเวที รำวง

เวียนครก สาธิตการทำขนมพื้นบ้าน

อาหารพื้นเมือง ประกวดการทำ

ขนมพื้นบ้านอาหารพื้นเมือง

นั่งสามล้อโบราณชมเมือง

นิทรรศการ

วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๘

บวงสรวงพระเจ้าศรีธรรมมาโตกราช

พุทธาภิเษกน้ำศักดิ์สิทธิ์

ณ สวนศรีธรรมมาโตกราช

๑๖.๐๐ น. พิธีบวงสรวงพระเจ้าศรีธรรมมาโตกราช

๑๗.๓๐ น. ขบวนแห่ น้ำศักดิ์สิทธิ์ จากบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์

๖ แห่ง เริ่มเคลื่อนขบวนเข้าสู่สวน

ศรีธรรมมาโตกราช

๑๘.๐๐ น. พิธีพุทธาภิเษกน้ำศักดิ์สิทธิ์

๑๖.๐๐-๑๘.๐๐ น. นั่งรถชมเมือง เล่าเรื่องลึกอร์

๑๔.๐๐-๒๔.๐๐ น. มหกรรมขนมพื้นบ้าน อาหารพื้นเมือง

เมือง การละเล่น การแสดงบน

เวที รำวงเวียนครก ประกวดการ

ทำขนมพื้นบ้านอาหารพื้นเมือง

นั่งสามล้อโบราณชมเมืองเก่า

นิทรรศการ

วันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๔๘

พิธีสงฆ์หน้าพระพุทธรูปหิ๊งค์

ณ สนามหน้าเมือง

- ๐๖.๐๐ น. ทำบุญตักบาตรเนื่องในวันปีใหม่ไทย
- ๐๘.๓๐ น. ขบวนแห่พระพุทธรูปหิ๊งค์ / ขบวนแห่นางสงกรานต์ พร้อมกัน ณ สนามกีฬา
- ๐๙.๐๐ น. พิธีอัญเชิญพระพุทธรูปหิ๊งค์จากหอพระหิ๊งค์ไปยังสนามกีฬา
- ๐๙.๓๐ น. พิธีแห่พระพุทธรูปหิ๊งค์ จากสนามกีฬาไปยังสนามหน้าเมือง
- ๑๐.๐๐ น. ขบวนแห่พระพุทธรูปหิ๊งค์ถึงจุดสงฆ์บริเวณสี่แยกท่าช้าง
- ๑๑.๓๐ น. พิธีสงฆ์หน้าพระพุทธรูปหิ๊งค์ โดยคณะสงฆ์ ประทานสงฆ์หน้าพระพุทธรูปหิ๊งค์ ประชาชนทั่วไปร่วมสงฆ์หน้าพระพุทธรูปหิ๊งค์, พิธีสงฆ์หน้าพระสงฆ์, อาบน้ำผู้สูงอายุ
- ๑๑.๐๐ น. ประกวัดขนมจีนเมืองนครฯ ๕๐ เจ้า (๒,๐๐๐ กิโล)
- ๑๓.๓๐ น. แข่งขันกินขนมจีน
- ๑๒.๐๐ น. ผู้ร่วมงานทุกท่านร่วมรับประทานอาหารขนมจีนในมหรนรมขนมจีนฯ
- ๑๓.๐๐ น. ร่วมเล่นน้ำสงกรานต์-การละเล่นต่างๆ
- ๑๔.๐๐ น. สาวน้อยร้อยชั่งนั่งรถชมเมือง ออกพร้อมขบวนป็นจักรยานตามรอยอารยธรรม ณ ททท. สำนักงานเขตภาคใต้เขต ๒ มหกรรมขนมพื้นบ้านอาหารพื้นเมือง การละเล่น การแสดงบนเวที รำวงเวียนครก ประกวดการทำขนมพื้นบ้านอาหารพื้นเมือง นั่งสามล้อโบราณชมเมืองเก่านิทรรศการ

วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๔๘

พิธีบวงสรวงพระอิศวร

ณ หอพระอิศวร

- ๑๓.๐๐ น. บวงสรวงพระอิศวร
- ๑๘.๐๐ น. อัญเชิญนางดานจากหอพระอิศวรไปยังสนามหน้าเมือง
- ๑๘.๓๐ น. เจ้าหน้าทีแจกได้หรือคบให้แก่ประชาชนเพื่อจตุรรับพระอิศวร
- ๑๙.๐๐ น. พิธีเปิดงานแห่นางดาน
- ๑๙.๓๐-น. การแสดงแสงเสียง เริ่มด้วย
 - เคลื่อนขบวนนางดานจากสนามหน้าเมือง
 - แห่ขบวนนางดานถึงบริเวณกำแพงเมือง
 - มีการแสดงรับพระอิศวร
 - ขบวนแห่นางดานถึงวัดเสมามือง
 - เคลื่อนขบวนเข้าหอพระอิศวร
 - พิธีแห่นางดานรอบเสาชิงช้า
 - ประดิษฐานนางดานลงที่ที่เตรียมไว้รับพระอิศวร
 - การแสดง รำบุชิตอิศรา รำแสง
 - ไล่ชิงช้า
 - พราหมณ์รดน้ำมนต์ / โดยมีประธานร่วมประกอบพิธี ด้วย
 - นักแสดงออกมาขอบคุณผู้ชม
 - เชิญชวนประชาชนร่วมโปรยข้าวดอกคอกไม้บูชานางดาน
- ๑๔.๐๐-๒๔.๐๐ น. มหกรรมขนมพื้นบ้าน อาหารพื้นเมือง การละเล่น การแสดงบนเวที รำวงเวียนครก การสาธิตการทำขนมพื้นบ้าน อาหารพื้นเมือง ประกวดการทำขนมพื้นบ้านอาหารพื้นเมือง นั่งสามล้อโบราณชมเมืองเก่านิทรรศการ การประกวดสาวน้อยร้อยชั่ง นิทรรศการ

วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๘	มหกรรมขนมพื้นบ้าน อาหารพื้นเมือง
ณ สวนศรีธรรมโศกราช	
๑๔.๐๐-๒๔.๐๐ น.	มหกรรมขนมพื้นบ้าน อาหารพื้นเมือง
๑๖.๐๐-๑๘.๐๐ น.	นั่งรถชมเมือง เล่าเรื่องตลกอร์
๑๘.๐๐-๒๔.๐๐ น.	การละเล่น การแสดงบนเวที รำวงเวียนครก สาธิตการทำขนมพื้นบ้าน อาหารพื้นเมือง ประกวดการทำขนมพื้นบ้านอาหารพื้นเมือง
	นั่งสามล้อ โบราณชมเมืองเกา
	นิทรรศการ
การแต่งกาย	
๑๒ เมษายน ๒๕๔๘	แต่งกายสุภาพ ชุดไทยนิยม
๑๓ เมษายน ๒๕๔๘	แต่งกายชุดไทยนิยมหรือเสื้อลายดอก
๑๔ เมษายน ๒๕๔๘	แต่งกายชุดสีขาวหรือเสื้อสีขาว

๓. เราได้อะไรจากการปฏิบัติประเพณีสงกรานต์

การปฏิบัติประเพณีสงกรานต์ในรูปแบบที่ที่หลากหลายดังได้กล่าวมาแล้วในข้อ ๒ ก่อให้เกิดคุณูปการทั้งในด้านคุณค่าและมูลค่านานาประการดังเช่น

๓.๑ คุณค่า

การปฏิบัติประเพณีสงกรานต์ มีคุณค่าต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและศาสนากล่าวคือ

๓.๑.๑ คุณค่าต่อครอบครัว ทำให้สมาชิกของครอบครัวได้มีโอกาสมาอยู่ร่วมกัน เพื่อแสดงความกตัญญูต่อกัน เช่น ลูก - หลาน มารดน้ำขอพรจากบิดา มารดา ปู่ย่า ตายาย และมอบของขวัญให้แก่ท่านเหล่านั้น รวมทั้งมีความกตัญญูต่อกันต่อบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้วด้วยการทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้

๓.๑.๒ คุณค่าต่อชุมชน ทำให้เกิดความสามัคคีในชุมชน เช่น ร่วมกันทำบุญทำทานพบปะสังสรรค์สนุกสนานรื่นเริงร่วมกัน

๓.๑.๓ คุณค่าต่อสังคม ทำให้มีความเอื้ออาทรต่อสิ่งแวดล้อม ด้วยการช่วยกันทำความสะอาดบ้านเรือน วัดวาอาราม ที่สาธารณะ ตลอดจนอาคารสถานที่ของหน่วยงานต่าง ๆ

๓.๑.๔ คุณค่าต่อศาสนา ช่วยกันทำนุบำรุงพระศาสนา คือ การทำบุญตักบาตร หรือเลี้ยงพระ การปฏิบัติธรรม ฟังเทศน์ การสรงน้ำพระ

๓.๒ มูลค่า

ในยุคปัจจุบันการณต่าง ๆ อันเกี่ยวเนื่องกับประเพณีสงกรานต์ก่อให้เกิดรายได้ หรือเป็นมรรคเป็นผลทางเศรษฐกิจ ทั้งในส่วนบุคคลชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ในรูปลักษณะที่หลากหลาย

คุณูปการทั้ง ๒ ระบบ คือ ระบบคุณค่า และระบบมูลค่าล้วนเป็นปัจจัยสำคัญในการอนุรักษ์ฟื้นฟูส่งเสริมและสืบสานงานประเพณีสงกรานต์(งานปีใหม่) ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางและยั่งยืน ที่พึงระมัดระวังเป็นกรณีพิเศษก็คือ จะต้องทำให้ระบบคุณค่าและมูลค่าเกิดคุณูปภาพ